

Adenanthera pavonina
Fabaceae - Mimosoideae
© G. D. Carr

ชื่อพื้นเมือง	มะกอลำตัน
ชื่อสามัญ	Red Sandalwood Tree
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Adenanthera pavonina</i> L.
ชื่อวงศ์	LEGUMINOSAE - MIMOSOIDEAE
ชื่ออื่น	มะกอลำตาข้าง มะหัวแดง มะโหกแดง
ลักษณะทั่วไป	ไม้ต้นผลัดใบขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูง 10-20 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลม มักจะเกินครึ่งความสูงของลำต้น ยอดอ่อนมีขนนุ่มเป็นมัน เปลือกเรียบ สีน้ำตาลปนเทา หรือน้ำตาลอ่อน อาจมีรอยแตกกระแหวงเล็กๆ บ้าง
ใบ	ใบประกอบรูปขนนกสองชั้น เรียงสลับ มีก้านแขนง 2-6 คู่ ก้านแขนงแต่ละก้านมีใบย่อย 7-15 คู่ แผ่นใบย่อยรูปรีแกมรูปขอบขนาน กว้าง 0.6-1.5 เซนติเมตร ยาว 2-3.5 เซนติเมตร ปลายใบมน ฐานใบเบี้ยว
ดอก	ดอกเล็กสีขาวนวลถึงเหลืองอ่อน ออกบนช่อยาวเรียงติดกันแน่นคล้ายหางกระรอก
ผล	เป็นฝักแบนยาว เมื่อแก่ฝักจะบิดงอคล้ายฝักมะขามเทศ กว้าง 1.2 เซนติเมตร ยาว 12-20 เซนติเมตร แตกเมื่อแห้ง เมล็ดมีเมล็ดสีแดง รูปไต ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 5-8 มิลลิเมตร
การขยายพันธุ์	โดยใช้เมล็ด
การกระจายพันธุ์	ขึ้นกระจัดกระจายในป่าเบญจพรรณ และป่าดงดิบทั่วไป เป็นไม้เบิกนำที่โตเร็วชนิดหนึ่งของป่าดิบแล้ง ป่าดิบชื้นและป่าชายหาด มักพบขึ้นทั่วไป ตามที่รกร้างสองฟากทางหลวงทั่วประเทศ โดยเฉพาะบนพื้นที่ที่เป็นเขาหินปูน ระยะเวลาออกดอกเดือนมีนาคม -

ประโยชน์

พฤษภาคม และฝักแก

เนื้อไม้แข็งและหนัก ใสบดบแต่คงค่อนข้างยาก ใช้ในการก่อสร้าง ทำเครื่องเรือนต่าง ๆ
ประโยชน์ด้านสมุนไพร ใบต้มน้ำรับประทานแก้ปวดข้อ กระตุก แก้อ่อนแรงและบิด เมล็ดบด
เป็นผงดับพิษ รักษาแผลที่เกิดจากหนองและฝี ใบและเมล็ดแก้ริดสีดวงทวารหนัก เปลือก
และเนื้อไม้ให้น้ำฝาด